

แนวทางการจัดการและแก้ไขปัญหาทางเท้าเพื่อลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้า

ในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ณัฐวรท์ อุปธิ^{1*} และ ศักดา ศิลปภินันท์²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการภาครัฐ
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

GUIDELINES FOR MANAGING AND SIDEWALK PROBLEMS TO REDUCE CONFLICTS IN USING SIDEWALKS IN BANG PHLAT DISTRICT BANGKOK

Nattawat Upathi^{1*} and Sakda Silpaphisan²

¹Master's degree student in Public Administration, Siam Technology College, Thailand

²Advisor, Master of Public Administration Program, Public Management Major,
Siam Technology College, Thailand

*Corresponding author e-mail: natthawat.u@gmail.com

วันที่รับบทความ 2 ธันวาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ 17 ธันวาคม 2568 วันที่ตอบรับบทความ 19 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

นโยบายการบริหารจัดการทางเท้าให้จัดระเบียบทางเท้าให้ดูสะอาดและปลอดภัยสำหรับประชาชนที่เดินทางเท้า ปัญหาการบริหารจัดการทางเท้า พบว่า การปฏิบัติผิดกฎหมายของร้านค้าต่าง ๆริมทางเท้าจะพยายามวางสินค้าของตนล้ำเข้าไปสู่ทางเท้า เพื่อเสนอขายสินค้าและกีดกันผู้ที่วางขายสินค้าบนทางเท้า ทำให้เกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้สัญจรไปมา อีกปัญหาของการจัดการบริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา มีทรัพยากรบุคคลในการแก้ไขอย่างจำกัด และปัญหาด้านการทำให้สังคมทั่วไปมองเจ้าหน้าที่ไปในทางที่ไม่ดี เช่น การกวดขันผู้วางขายสินค้าบนทางเท้าจะถูกมองไปในแง่ร้ายแก่ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือโหดร้ายทารุณ รังแกประชาชนผู้ทำมาหากินในทางที่สุจริต การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 2) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตบางพลัด เจ้าหน้าที่เทศกิจ ที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ผู้ทำการค้า ประชาชนที่สัญจรไปมา รวมทั้งสิ้น 60 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้า สำนักงานเขตบางพลัดต้องจัดระเบียบพื้นที่ให้ใช้สอยอย่างมีระเบียบ โดยมีการกำหนดพื้นที่สำหรับการค้าขายและการเดินให้ชัดเจนการสร้าง ความตระหนักรู้และการศึกษา เช่น จัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าอย่างมีระเบียบ รวมถึงการทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการช่วยกันดูแลและใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง มีช่องทางให้ประชาชนสามารถ

เสนอความคิดเห็นหรือข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีสื่อโซเชียลมีเดียในการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้ทางเท้า ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเตือนผู้คนที่เกี่ยวกับการใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง เช่น ห้ามหยุดรถบนทางเท้า หรือให้อยู่ในกรอบที่ระบุ กฎหมายที่นำมาบังคับใช้เอื้อให้ประโยชน์กับผู้บริหาร ในส่วนของผู้ปฏิบัติทำให้ลงปฏิบัติได้ไม่เต็มที่อำนาจหน้าที่ การลงตรวจไม่สามารถทำตามกฎหมายได้ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอำนาจบังคับใช้ตามกฎหมายแต่มีหน้าที่กวดขัน เพื่อมิให้เกิดปัญหาหรือการกระทำผิดทางเท้าไม่ว่าจะเป็นการตั้งวางของบนทางเท้า หรือการขับซิ่งจักรยานยนต์บนทางเท้า 2) แนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาทางเท้า เพื่อลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า การแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้าสามารถดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง โดยการปรับปรุงสภาพพื้นผิว ให้ทางเท้ามีพื้นผิวเรียบและปลอดภัย ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่น รอยแตกร้าวหรือสิ่งของที่วางกีดขวาง การเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น การจัดตั้งสวนเล็ก ๆ ริมทางเท้า หรือเพิ่มต้นไม้เพื่อทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกสบายและปลอดภัยมากขึ้น การควบคุมการจอดรถ

การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาทางเท้าเพื่อลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญในการเข้าใจการบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้า รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้า ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิด ผลกระทบต่อสาธารณะและความปลอดภัย การบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มุ่งเน้นการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและประชาชน จากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงพัฒนาแผนกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้าให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การจัดการ ปัญหาทางเท้า ความขัดแย้ง

Abstract

The policy of sidewalk management should organize the sidewalk to be clean and safe for people walking on it. The problem of sidewalk management found that the illegal actions of various shops along the sidewalk would try to place their products on the sidewalk to offer their products and block those selling products on the sidewalk, causing conflicts with officials and people walking on it. Another problem of management is that civil servants have limited human resources to solve the problem. And the problem of making the general public view officials in a bad way, such as strict enforcement of those selling products on the sidewalk will be seen as bullying the poor or cruelly bullying the people who earn a living honestly. This study therefore aims to 1) study the management of sidewalk conflicts in Bang Phlat District, Bangkok 2) propose solutions to reduce conflicts in sidewalk use in Bang Phlat District, Bangkok This research is a qualitative research. Data were collected by interviewing key informants, including executives of the Bang Phlat District

Office, municipal officers with at least 5 years of work experience, traders, and people walking on it of 60 people.

The study found that 1) Conflict management on the sidewalk, Bang Phlat District Office must organize the area for use in an orderly manner by clearly defining the area for trading and walking, creating awareness and education, such as organizing training or seminars on the orderly use of the sidewalk, including understanding the importance of helping to take care of and use the sidewalk correctly, having channels for the public to present their opinions or concerns about the use of the sidewalk to the responsible agency, having social media to communicate about the use of the sidewalk, installing public relations signs to remind people about the correct use of the sidewalk, such as prohibiting stopping cars on the sidewalk or staying within the specified frame, the law that is enforced benefits the administrators, while the operators are unable to fully implement their power and duties, the inspection cannot be done according to the law, the operators do not have the authority to enforce the law but have the duty to strictly enforce, in order to prevent problems or wrongdoings on the sidewalk, such as placing things on the sidewalk or riding motorcycles on the sidewalk. 2) Guidelines for solving problems on the sidewalk to reduce conflicts in the use of the sidewalk in Bang Phlat District, Bangkok, found that solving problems to reduce conflicts in the use of the sidewalk can be done in many ways, such as improving the surface condition, making the sidewalk smooth and safe, without obstacles such as cracks or objects placed in the way. Increasing green spaces, such as setting up small parks along the sidewalks or adding trees to make users feel more comfortable and safer. Parking control

Research on approaches to managing sidewalk problems to reduce sidewalk conflicts in Bang Phlat District, Bangkok, has created new knowledge that is important in understanding the management of sidewalk conflicts, including approaches to solving problems to reduce sidewalk conflicts, including factors affecting wrongdoing, impacts on the public and safety, law enforcement and management, and approaches to solving problems that focus on cooperation between the government and the public. This research can be used to develop and improve strategic plans related to managing sidewalk conflicts effectively.

Keywords: Management, pedestrian problems, conflicts

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความขัดแย้งในสังคมมีสาเหตุและมีลักษณะเกิดขึ้นได้อย่างไร มีข้อสังเกตว่า สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติ เป็นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไป หรือตราบท่าที่ปัญหาความขัดแย้งอยู่ในสัดส่วนที่ไม่แพร่กระจายไปทั่วทั้งสังคมจนหาวิธีการหรือกลไกเพื่อยุติความขัดแย้งไม่ได้สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไป โดยในภาพรวมจะถือได้ว่าสังคมนั้นยังอยู่ได้อย่างมีความสมานฉันท์ แต่เมื่อใดก็ตามที่ความขัดแย้งถึงจุดที่ไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้ ทางเลือกของสังคมก็จะถูกจำกัดลง โดยมีทางออกอยู่สองทางคือ การพยายามแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจาหรือไกล่เกลี่ย หรือมิฉะนั้นก็จะต้องแก้ไขความขัดแย้งด้วยการใช้กำลังหรือความรุนแรง ผลที่ออกมาก็คือ การที่ฝ่ายหนึ่งชนะ อีกฝ่ายหนึ่งพ่ายแพ้ ผู้ชนะก็จะสร้างระเบียบการเมืองขึ้นมาใหม่ และถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถจะเอาชนะกันได้ก็อาจจะถึงกับแตกแยกออกเป็น 2 ส่วน หรือ 3 ส่วน ของหน่วยชุมชนหรือหน่วยการเมืองใหม่แล้วแต่กรณี ความขัดแย้ง เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความเห็นไม่ตรงกันหรือมองกันคนละมุม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากเมื่อบุคคลรับรู้ไม่เหมือนกัน ความสำเร็จขององค์การขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ความขัดแย้งอาจไม่เป็นประโยชน์ถ้านำไปสู่กิจกรรมที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์การ ในทางตรงกันข้ามความขัดแย้งจะเป็นประโยชน์ถ้าความเห็นที่ต่างกันส่งเสริมหรือนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ความขัดแย้งที่เป็นประโยชน์จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจของกลุ่มหรือการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์การจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์เป็นทักษะที่จำเป็นยิ่งของผู้นำ มีงานวิจัยที่แสดงว่าผู้นำใช้เวลาประมาณร้อยละยี่สิบในการจัดการความขัดแย้ง (Lussier and Achua, 2007)

สำนักงานเขตบางพลัด มีพื้นที่การบริหารการปกครอง รวม 4 แขวง คือ แขวงบางยี่ขัน แขวงบางบำหรุ แขวงบางอ้อ และแขวงบางพลัด มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนเต็มรูปแบบ ฝ่ายโยธา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง การซ่อมแซม การปรับปรุงโรงเรียน ถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ผิวจราจร สิ่งสาธารณประโยชน์และสะพานคนเดินข้าม การอนุญาตตัดคันหินทางเท้า การพิจารณาอนุญาตกระทำการต่างๆ ในที่สาธารณะของหน่วยงานสาธาณูปโภค การเวนคืนและจัดกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่อยู่ในโครงการพื้นที่ปิดล้อมของสำนักงานเขตเพื่อการก่อสร้างหรือเชื่อมถนน ตรอก ซอย การดูแลรักษาที่สาธารณะและที่ของเอกชนที่ยินยอมให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน การบำรุงดูแลรักษาคู คลอง ทางหรือ ท่อระบายน้ำ สะพานข้ามคลอง การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ร่วมมือกับสำนักผังเมืองในการวางแผนและจัดทำผังเมืองประเภทต่าง ๆ การควบคุมอาคารตามที่ได้รับมอบหมาย (สำนักงานเขตบางพลัด, 2567).

สำนักงานเขตบางพลัดได้รับนโยบายการบริหารจัดการทางเท้าให้จัดระเบียบทางเท้าให้ดูสะอาดและปลอดภัยสำหรับประชาชนที่เดินทางเท้า แต่ปัญหาการบริหารจัดการทางเท้า คือ การปฏิบัติผิดกฎหมายของร้านค้าต่าง ๆริมทางเท้าจะพยายามวางสินค้าของตนล้ำเข้าไปสู่ทางเท้า เพื่อเสนอขายสินค้าและกีดกันผู้ที่วางขายสินค้าบนทางเท้า ทำให้เกิดความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้สัญจรไปมา อีกปัญหาของการจัดการบริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธามีทรัพยากรบุคคลในการแก้ไขอย่างจำกัด และปัญหาด้านการทำให้สังคม

ทั่วไปมองเจ้าหน้าที่ไปในทางที่ไม่ดี เช่น การกดขี่ผู้วางขายสินค้าบนทางเท้าจะถูกมองไปในแง่ร้ายแก่ผู้ที่มีฐานะยากจน หรือโหดร้ายทารุณ รังแก ประชาชนผู้ทำมาหากินในทางที่สุจริต

ดังนั้นจากความเป็นมาและปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการทางเท้า ให้มีความปลอดภัย และสะดวกกับประชาชนที่ใช้ทางเท้า และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้าร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประกอบด้วยการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในแต่ละแบบจะประกอบไปด้วย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร การทำวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสำนักงานเขตบางพลัด เจ้าหน้าที่เทศกิจที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ผู้ทำการค้า ประชาชนที่สัญจรไปมา รวมทั้งสิ้น 60 คน สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face-to-Face) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) โดยทำการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหารสำนักงานเขตบางพลัด เจ้าหน้าที่เทศกิจ ที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน
2. กลุ่มผู้ทำการค้าที่ลงทะเบียนในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน
3. กลุ่มผู้สัญจรไปมาบนทางเท้า จำนวน 5 คน
4. กลุ่มผู้ซื้อสินค้าบนทางเท้า จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Protocol) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. กำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้ครอบคลุมกรอบการศึกษาครั้งนี้
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์
 - 1.1 เตรียมประเด็นการสัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) ผ่านชุดคำถามที่ถูกเตรียมไว้แล้ว โดยเนื้อหาอาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นควบคู่กับการสังเกตการณ์
 - 1.2 เตรียมเครื่องบันทึกเสียง กล้องบันทึกภาพ และสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์
 - 1.3 นัดหมายวัน เวลา ในการสัมภาษณ์
2. ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์
 - 2.1 ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้า และแจ้งวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
 - 2.1 เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ โดยวิธีการสนทนา เรียงลำดับของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยเชื่อมโยงคำตอบให้ตรงประเด็น และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะการสัมภาษณ์ หากผู้ให้ สัมภาษณ์ไม่ประสงค์บันทึกเสียงใดช่วงใด ผู้วิจัยจะไม่บันทึกและรวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น ความลับ
 - 2.2 ขั้นตอนหลังสัมภาษณ์ ทบทวนรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระจากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการ ดังนี้

สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) คือ เป็นแบบสัมภาษณ์คำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบตามวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตบางพลัด หัวหน้าสำนักงาน หัวหน้าฝ่ายงาน ที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน และตัวแทนร้านค้าที่วางของขาย จำนวน 15 คน รวมสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. การบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้า

1.1 ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า การบริหารจัดการความขัดแย้งด้านการหลีกเลี่ยง คือ การดำเนินการตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีข้อกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ประชาสัมพันธ์ติดป้ายห้ามการขับขี่หรือจอดรถจักรยานยนต์บนทางเท้า ถ้าฝ่าฝืนมีการจับปรับตามกฎหมายกำหนด มอบหมายให้เจ้าหน้าที่มากวาดขึ้นตักเตือนเป็นประจำ กำหนดจุดผ่อนผันการค้าขายให้กับผู้ค้า เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและข้อร้องเรียนต่าง ๆ ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ และผู้ค้าบนทางเท้า

1.2 ด้านการบังคับหรือกดดัน พบว่า กฎหมายที่นำมาบังคับใช้เอื้อให้ประโยชน์กับผู้บริหาร ในส่วนของผู้ปฏิบัติทำให้ลงปฏิบัติได้ไม่เต็มที่อำนาจหน้าที่ การลงตรวจไม่สามารถทำตามกฎหมายได้ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอำนาจบังคับใช้ตามกฎหมายแต่มีหน้าที่กวาดขึ้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาหรือการกระทำผิดทางเท้าไม่ว่าจะเป็นการตั้งวางของบนทางเท้า หรือการขับขี่จักรยานยนต์บนทางเท้า

1.3 ด้านความปรองดอง พบว่า การกำหนดจุดพื้นที่ชัดเจนสำหรับการค้าขายที่ไม่กระทบต่อการเดินทางบนทางเท้ามอบหมายให้เจ้าหน้าที่ ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเตือนผู้คนที่เกี่ยวกับการใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง เช่น ห้ามหยุดรถบนทางเท้า หรือให้อยู่ในกรอบที่ระบุ ใช้สื่อสังคมและป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ประสานงานกับทางเขตจัดทำทางเท้าสำหรับผู้พิการ เช่น ทางลาด และสัญญาณแจ้งเตือนสำหรับผู้คนตาบอด ตั้งกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถทำได้บนทางเท้า เช่น ห้ามตั้งร้านค้าหรือกิจกรรมที่ขัดขวางการเดิน

1.4 ด้านความร่วมมือ พบว่า การสร้างความตระหนักรู้และการศึกษา เช่น จัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าอย่างมีระเบียบ รวมถึงการทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการช่วยกันดูแลและใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง มีช่องทางให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นหรือข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีสื่อโซเชียลมีเดียในการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้ทางเท้า เช่น บล็อกกิตที่มีการติดตั้งสิ่งกีดขวาง หรือการรายงานปัญหาในพื้นที่ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์มีการปรับปรุงพื้นที่แจ้งเตือนผู้ใช้ทางเท้าเกี่ยวกับ

กฎระเบียบการใช้ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้ใช้ทางเท้าเคารพสิทธิและพื้นที่ของกันและกัน เช่น ผู้ใช้จักรยาน ผู้เดิน หรือผู้ที่ใช้วีลแชร์

1.5 ด้านการประนีประนอม พบว่า การจัดระเบียบพื้นที่ให้ใช้สอยอย่างมีระเบียบ โดยมีการกำหนดพื้นที่สำหรับการค้าขายและการเดินให้ชัดเจน พร้อมทั้งการจัดตั้งกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่ชัดเจน จัดระบบให้ประชาชนสามารถรายงานปัญหาเกี่ยวกับการใช้ทางเท้า เช่น สิ่งกีดขวางหรือความไม่สะดวก เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้เปิดช่องทางการสื่อสารที่ทุกคนสามารถเข้าถึงเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทางเท้า เช่น กลุ่มในโซเชียลมีเดียหรือเว็บไซต์ของชุมชน จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนเคารพสิทธิของผู้อื่น เช่น ส่งเสริมให้ผู้คนเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้ทางเท้าทุกประเภท

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ควรให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน มอบอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายในระดับในผู้ปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารไม่ค่อยได้ลงพื้นที่เหมือนชุดปฏิบัติงาน ซึ่งการจับปรับทำได้ในระดับผู้บริหารหากมีการแก้ไขปรับเปลี่ยนตัวกฎหมายถ้าเป็นผู้ปฏิบัติปรับได้ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างทั่วถึงการบังคับใช้กฎหมายและจะไม่ได้เป็นภาระงานผู้บริหารอีกด้วย ดังนั้นจะทำให้การดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายได้อย่างยั่งยืน ควรมีการสำรวจเพื่อระบุถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้ทางเท้า เช่น การตั้งร้านค้าที่ทำให้กีดขวางบนทางเท้า หรือการขับขี่จักรยานยนต์บนทางเท้าทำให้เกิดอุบัติเหตุ กำหนดพื้นที่ชัดเจนสำหรับผู้ในแต่ละกลุ่ม เช่น การออกแบบทางเท้าที่มีช่องสำหรับคนเดิน ช่องสำหรับจักรยานยนต์หรือจักรยาน และการจัดการพื้นที่สำหรับคนควรเปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทางเท้า เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว มีกลุ่มอาสาสมัครหรือกลุ่มที่รับผิดชอบช่วยเหลือจัดการทางเท้าในชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบในการใช้ร่วมกัน ดำเนินการติดตามผลจากการแก้ไขปัญหาที่ดำเนินการไปแล้ว หรือจัดทำที่จอดรถให้เพียงพอและสะดวกในที่ที่กำหนด กำหนดพื้นที่สำหรับวางสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดิน การให้ความรู้แก่ประชาชน จัดกิจกรรมอบรมหรือแคมเปญเพื่อให้ประชาชนเข้าใจความสำคัญของการรักษาความสะอาดและการไม่กีดขวางทางเดิน การจัดกิจกรรมชุมชน เช่น วันเดินในเมือง (Walkability Day) เพื่อส่งเสริมการเดินและลดการใช้รถยนต์ การบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมและบังคับใช้กฎระเบียบ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจอดรถหรือการใช้พื้นที่ทางเท้าอย่างเข้มงวด เช่น การติดป้ายเตือนและการบังคับปรับ การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการตรวจสอบ มีทีมงานที่สามารถตรวจสอบและจัดการกับการละเมิดกฎระเบียบได้ ขยายช่องทางการเดินทางจัดทำจักรยานเช่าและสถานีจักรยานในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้นั้นไม่ต้องใช้รถยนต์ การปรับปรุงการขนส่งสาธารณะ ให้บริการขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดการใช้รถส่วนตัว การจัดเวทีสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาทางเท้า การสร้างกลุ่มอาสาสมัคร เช่น กลุ่มเฝ้าระวังและดูแลรักษาทางเท้าในชุมชนเพื่อลดความขัดแย้ง การตั้งสัญญาณจราจรที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้นั้นเห็นได้ชัดเจนว่าทางเท้าสำหรับใคร เช่น สัญญาณข้ามถนนสำหรับคนเดินเท้า การติดตั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่มืด เพิ่มความปลอดภัยให้ผู้ใช้งานทางเท้ายามค่ำคืน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาการบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความขัดแย้งบนทางเท้า สำนักงานเขตบางพลัดต้องจัดระเบียบพื้นที่ให้ใช้สอยอย่างมีระเบียบ โดยมีการกำหนดพื้นที่สำหรับการค้าขายและการเดินให้ชัดเจนการสร้างความรู้และการศึกษา เช่น จัดอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าอย่างมีระเบียบ รวมถึงการทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการช่วยกันดูแลและใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง มีช่องทางให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นหรือข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีสื่อโซเชียลมีเดียในการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้ทางเท้าติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อเตือนผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทางเท้าอย่างถูกต้อง เช่น ห้ามหยุดรถบนทางเท้า หรือให้อยู่ในกรอบที่ระบุ กฎหมายที่นำมาบังคับใช้เพื่อให้ประชาชนกับผู้บริหาร ในส่วนของผู้ปฏิบัติทำให้ลงปฏิบัติได้ไม่เต็มที่อำนาจหน้าที่การลงตรวจไม่สามารถทำตามกฎหมายได้ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีอำนาจบังคับใช้ตามกฎหมายแต่มีหน้าที่กวดขัน เพื่อมิให้เกิดปัญหาหรือการกระทำผิดทางเท้าไม่ว่าจะเป็นการตั้งวางของบนทางเท้า หรือการขับขี่จักรยานยนต์บนทางเท้า ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย คุณะดิลก (2563) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมในเมือง กรณีศึกษา สวนสาธารณะและพื้นที่ได้สะพานพระราม 8 กรุงเทพมหานคร พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในเมืองเป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้ปัญหาต่าง ๆ ของสวนสาธารณะที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะที่ยังขาดกลไกของกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างมีศักยภาพปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการมีส่วนร่วมในสวนหลวงพระราม 8 ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านกายภาพ 2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และ 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นปัจจัยทางกายภาพที่ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการพื้นที่สาธารณะได้ชัดเจนที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้นการสร้างตัวอย่างการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมต้องมี ขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ 1) การจัดหาพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วม 2) การออกแบบพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วม 3) การระดมทุนและ จัดสร้างพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วม 4) การบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วม 5) การดูแลและฟื้นฟูพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะของประเทศไทย มีดังนี้ 1) ปรับแก้ข้อกฎหมายที่ว่าด้วย อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ 2) จัดตั้งองค์กรเอกชนเพื่อการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและเป็นตัวแทนในการบริหารจัดการพื้นที่ สาธารณะ 3) กำหนดต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมที่ระบุถึงขั้นตอนในการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ 4) สร้างจิตสำนึก การเป็นเจ้าของพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เกิดการตระหนักในการดูแลรักษาพื้นที่สาธารณะ และ 5) ผลักดันโครงการ Green Bangkok 2030 ให้สอดคล้อง กับต้นแบบการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมและกำหนดเข้าสู่กรอบการออกกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

จากคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งในการใช้ทางเท้าสามารถดำเนินการได้หลากหลายแนวทาง โดยการปรับปรุงสภาพพื้นผิว ให้ทางเท้ามีพื้นผิวเรียบและปลอดภัย ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่น รอยแตกร้าวหรือสิ่งของที่วางกีดขวาง การเพิ่มพื้นที่สีเขียว เช่น การจัดตั้งสวนเล็ก ๆ ริมทางเท้า หรือเพิ่มต้นไม้เพื่อให้ผู้ใช้งานรู้สึกสบายและปลอดภัยมากขึ้น การควบคุมการจอดรถ จัดระเบียบการจอดรถบนทางเท้าให้มีประสิทธิภาพ หรือจัดทำที่จอดรถให้เพียงพอและสะดวกในที่ที่กำหนด กำหนดพื้นที่สำหรับวางสินค้าหรือสิ่งของ เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดิน การให้ความรู้แก่ประชาชน จัดกิจกรรมอบรมหรือแคมเปญเพื่อให้ประชาชนเข้าใจความสำคัญของการรักษาความสะอาดและการไม่กีดขวางทางเดิน การจัดกิจกรรมชุมชน เช่น วันเดินในเมือง (Walkability Day) เพื่อส่งเสริมการเดินและลดการใช้รถยนต์ การบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมและบังคับใช้กฎระเบียบ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจอดรถหรือการใช้พื้นที่ทางเท้าอย่างเข้มงวด เช่น การติดป้ายเตือนและการบังคับปรับ การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการตรวจสอบ มีทีมงานที่สามารถตรวจสอบและจัดการกับการละเมิดกฎระเบียบได้ ขยายช่องทางการเดินทางจัดทำจักรยานเช่าและสถานีจักรยานในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้นั้นไม่ต้องใช้รถยนต์ การปรับปรุงการขนส่งสาธารณะ ให้บริการขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดการใช้รถส่วนตัว การจัดเวทีสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาทางเท้า การสร้างกลุ่มอาสาสมัคร เช่น กลุ่มเฝ้าระวังและดูแลรักษาทางเท้าในชุมชนเพื่อลดความขัดแย้ง การตั้งสัญญาณจราจรที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้นั้นเห็นได้ชัดเจนว่าทางเท้าสำหรับใคร เช่น สัญญาณข้ามถนนสำหรับคนเดินเท้า การติดตั้งไฟส่องสว่างในพื้นที่มืด เพิ่มความปลอดภัยให้ผู้ใช้งานทางเท้ายามค่ำคืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาลดความขัดแย้งการใช้ทางเท้าในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะ ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ควรกระจายอำนาจในการบริหารงาน มอบอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายในระดับในผู้ปฏิบัติงาน เปิดช่องทางให้ประชาชนสามารถร้องเรียนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทางเท้า เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็วควรกำหนดพื้นที่สำหรับการค้าขายและการเดินให้ชัดเจนการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และการศึกษา

1.2 ผู้ค้าและประชาชนที่สัญจรไปมา ควรตระหนักและมีจิตสำนึกในการใช้ทางเท้าร่วมกันไม่วางสิ่งกีดขวางหรือขับขี่รถจักรยานยนต์บนทางเท้า เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะทำการศึกษาในพื้นที่ที่มีปัญหาอื่น ๆ ที่มีความขัดแย้งในการใช้พื้นที่บนทางเท้า ซึ่งอาจจะมีแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่บนทางเท้ามากยิ่งขึ้น

2.2 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ จึงควรมีการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงสถิติที่เป็นตัวชี้วัดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์และทดสอบระดับความเชื่อมั่นของข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. (2560). *คู่มือประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร: พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535. ปรับปรุง (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: กองประชาสัมพันธ์ กรุงเทพมหานคร.
- กวีรัตน์ สัมเส้าและสุพัตรา จิตตเสถียร. (2554). *บทบาทผู้นำชุมชนกับการบริหารจัดการความขัดแย้งในชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร. (2567). *นโยบายการจัดระเบียบทางเท้า*. (ออนไลน์). เข้าถึงจาก <https://pr-bangkok.com/?p=307480> สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2567.
- สำนักงานเขตบางพลัด. (2567). *ข้อมูลทั่วไป*. (ออนไลน์). เข้าถึงจาก <https://webportal.bangkok.go.th/bangphlat> สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2567.
- อรทัย คุณะดิลก. (2563). *แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะอย่างมีส่วนร่วมในเมือง กรณีศึกษา สวนสาธารณะและพื้นที่ได้สะพานพระราม 8 กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.